T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

COP31 TÜRKİYE ANTALYA

21 Ekim 2026

Sayı : 30824082-610-17086006
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

Mustafa Kemal Mahallesi Eskişehir Devlet Yolu (Dumlupınar Bulvarı) 9. km. No: 278 Çankaya / Ankara
İrtibat:Yurdagül GÜNEŞ Tel: 410 14 46
Faks:418 74 63 e-posta: haydar.demirer@csb.gov.tr elektronik ağ: www.csb.gov.tr

7/40384 6K 111

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN MAHMUT DİNDAR'IN
TBMM 7/40384 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

SORULAR

6 Şubat 2023 tarihlerinde Maraş merkezli yaşanan ve Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa, Elazığ illerini de çok ağır boyutlarda etkileyen depremlerde 53 binden fazla kişinin yaşamını yitirdiği, 110 bini aşkın kişinin yaralandığı resmi verilerle açıklanmıştır. Deprem nedeniyle ağır hasarlı olduğu ve yıkılması gerektiği tespit edilen bina sayının 50 binin üzerinde olduğu kamuoyuna açıklanmıştır. Deprem yaşanan illerde yaşam ve geçim alanları yıkılan on binlerce insan göç etmiştir.

Depremde kamu binalarının, okulların, hastanelerin, temel ulaştırma ve altyapı hizmetlerinin hasar gördüğü, deprem sonrasında en temel kamu hizmetlerine erişimin sistematik bir şekilde aksadığı, deprem yerleri ile iletişimin sağlanamadığı ve devletin depreme hazırlık tedbirleri konusunda yetersiz kaldığı birçok yerde gözlemlenmiştir.

6 Şubat Depremlerinin etkilediği illerde aradan geçen 3 yıla rağmen temel barınma, ısınma, beslenme ve güvenlik ihtiyacı tüm deprem mağdurlarına ulaştırılamamıştır. Benzer bir deprem riski ile karşı karşıya olmamıza rağmen halen Arama-Kurtarma altyapısında ciddi bir değişikliğe gidilmemiş ve muhtemel aksaklıklara karşı tedbir alınmamıştır.

Milyonlarca yurttaşın yaşamını etkileyen 6 Şubat depremleri Türkiye'nin depreme hazır olmadığını, benzer büyüklükte ve şiddetteki muhtemel depremlerde toplanma alanı, çadır, acil arama-kurtarma, temel gıda ve barınma ihtiyaçlarına acil erişim, yaşlı-engelli-çocuk-mülteci gibi kriz durumlarında risk altında olan nüfus kesimlerine yönelik sunulması gereken destek hizmetleri, iletişim alt yapılarının yeterli olması gibi konularda kapsamlı politikaların geliştirilmesi gerektiği açıktır. Konut ve toplu konut projelerinde deprem risklerini azaltacak tedbirlere yönelik ciddi bir denetim mekanizması geliştirilmelidir.

Sadece yaşanan depremin acılarını sarmak ve dayanışmayı büyütmek için değil, deprem kuşağında olan bütün ülkenin sonraki depremlere hazırlanması ve gerekli tedbirlerin alınması için de kapsamlı bir politika uygulanmalıdır. Deprem yaşanan illerde ekonomik altyapı da çökmüş, on binlerce çiftçinin, esnafın, sanayicinin ürünü, işyerleri ve iş araçları hasar görmüştür. Yıkılan veya hasarlı yerlerin büyük çoğunluğu sigortalar kapsamında güvenceye alınmadığından halkın maddi zararı da çok boyutludur. Aradan geçen süreye rağmen depremden etkilenen halkımıza gerekli ekonomik, psikolojik ve sosyal destek sunulamamıştır. Ülkemiz muhtemel depremlere karşı aynı risklerle karşı karşıyadır.

Bu bağlamda;

1) Depremde bakanlığınıza ait yıkılan veya hasar gören bina sayısı kaçtır? Bu binaların kaçı imar affı kapsamında affedilmiştir?

2) Depremde bakanlığınızın görevlisi olan kişilerden yaşamını yitiren veya yaralı olan kişi sayısı kaçtır?

3) Depremde bakanlığınızın görevlisi olan kişilerden depremde işlenen suçlar nedeniyle

hakkında soruşturma ve kovuşturma açılan sayısı kaçtır?

4) Bakanlığınızın deprem öncesinde kriz ve deprem durumları için arama-kurtarma ve ilkyardım çalışmaları planlaması olmuş mudur? Bu 3 yıl içerisinde hangi ilave çalışmalar yapılmıştır?

5) Depremden önce bakanlığınızın kamu hizmeti sunduğu bina ve yerleşkelerin deprem denetimi yapılmış mıdır? Bu kapsamda depremden önce tespit edilen riskli bina sayısı kaçtır? Bu riskli binalara ilişkin depremden önce alman tedbirler nelerdir? Mevcut durumda ağır veya orta hasarlı olup hizmet sunulan bina sayınız kaçtır?

6) Temmuz 2021'de kamuoyuna açıklanan "Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu" kapsamında aradan geçen süreye rağmen görev alanınızda olan ve yerine getirmediğiniz tedbirler nelerdir?

7) Depremde tamamen yıkılan, kullanılamayacak düzeyde hasar gören ve ağır hasarlı toplam bina sayısı kaçtır? Söz konusu binaların yaş dağılımı nedir? Yapım yılı 5 yıl ve daha az olan binaların yıkılan binalar içinde oranı nedir?

8) Deprem yaşanan 10 ilde "İmar Affından" yararlanan ve depremde yıkılan bina sayısı kaçtır?

9) DASK'sız olan konut ve işyeri sahiplerine sunulan haklar nelerdir? DASK sigortası olmasına rağmen zararları karşılanmayan yurttaşların zararlarının karşılanması için bir girişim başlattınız mı?

10) Depremden etkilenen illerde yıkılan TOKİ konut sayısı kaçtır? Bu konut projelerini onaylayan, denetleyen ve inşa eden kişiler hakkında soruşturma yürütülmekte midir?

11) Deprem yaşanan illerde yurttaşların mülkiyet haklarının korunması alınan tedbirler nelerdir?

12) Deprem nedeniyle barajlarda hasar tespit çalışması yürütülmüş müdür? Hasar gördüğü iddia edilen barajlar için alman tedbirler nelerdir?

13) Deprem bölgesinde çevresel etki değerlendirme onaylarının durdurulması amacıyla bir çalışma başlatılmış mıdır?

14) Deprem nedeniyle açığa çıkan enkazın çevreye ve ekolojiye en az zarar verecek şekilde tasfiye edilmesi amacıyla hangi çalışmalar yürütülmüştür?

15) Deprem nedeniyle Akkuyu nükleer santralinde açığa çıkan yeni risklerin değerlendirilmesi amacıyla bir çalışma yapılmış mıdır?

16) Deprem nedeniyle altyapısı hasar gören belediyeler için bütçe ve program desteği sağlamak amacıyla bir çalışma yapılmış mıdır?

17) Türkiye'de depremde riskli bina envanteri çalışması başlatacak mısınız? Yapım yılı 30 yıl ve üzeri olan veya yapı-denetimi yapılmamış binaların risklerini azaltmak amacıyla hangi tedbirleri alacaksınız?

CEVAP

6 Şubat'ta yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından, depremlerden etkilenen 11

ilde, TOKİ eliyle daha önce inşa edilen konutlarda yıkıma veya yapısal hasara rastlanmamıştır. TOKİ tarafından üretilen inşaatlarda öncelikle yerleşim alanlarının yer seçiminde; fay hattından uzak zemin etüt çalışmaları ile birlikte arazinin yapısına göre jeolojik, jeofizik, jeoteknik, hidrojolojik, sismotektonik ve morfolojik incelemeler yapılmakta ve bunlar rapor haline getirilmektedir.

Taşıma gücü, sıvılaşma dahil olmak üzere yeraltı su seviyesinin yüksek olduğu yerlerde yapılaşmaya gidilmeyip, daha çok zeminin sağlam olduğu, kayalık, kireçtaşı olan bölgeler seçilmektedir. Rapordan alınan veriler doğrultusunda başta deprem yönetmeliği olmak üzere yürürlükteki ilgili kanun ve yönetmeliklere göre projelendirilme çalışması yapılmakta, bu projeler doğrultusunda yapım tekniklerine uygun olarak konutların inşasına başlanmaktadır.

İnşa aşamasında radye temel, tünel kalıp taşıyıcı sistem, yüksek beton dayanımı gibi depreme karşı davranış bakımından en iyi çözümler kullanılmakta, kat yükseklikleri sınırlandırılmaktadır. Ayrıca, inşaatların yapım aşamasında etkin bir denetim sistemi uygulanmakta olup, nitelikli ve yetkin uzman personelin çalıştığı müşavirlik kontrol sistemi ile inşaatların yapım süreci denetim atında tutulmaktadır. Hem müşavirleri hem de inşaat sürecini kontrol eden TOKİ mühendislerinden oluşan, ikinci bir kontrol sistemi ile de uygulama aşamaları denetlenmektedir.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun Geçici 16 ncı maddesi kapsamında Yapı Kayıt Belgeleri ilk etapta beyan esasına dayalı olarak alındığından yapıların ada, parsel, adres, yapı/arsa alanı, kullanım amacı, kat sayısı vb. bilgilerinde hata yapılması söz konusu olabilmektedir. Bu sebeple Yapı Kayıt Belgeleri Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esasların 10 uncu maddesinin (1) inci fıkrasında yer alan "Yapı Kayıt Belgesi verilmesine ilişkin iş ve işlemler Bakanlık tarafından denetlenebilir." hükmü çerçevesinde denetlenmekte, bu suretle hatalı beyan içeren belgelerin düzeltilmesi sağlanmakta, Yapı Kayıt Belgesi düzenlenemeyecek yapılar için alınmış olan belgeler ise iptal edilmektedir. Ancak halihazırda Bakanlığımızca yürütülen denetleme süreci tamamlanmadığı için, denetimden geçmemiş birçok belgedeki ada, parsel ve adres beyanın doğru olduğu varsayımı ile bahse konu yapıların yerinde incelemesi yapılmadan deprem nedeniyle hasar gören yapılardan hangileri için Yapı Kayıt Belgesi alındığı hususunun tespit edilebilmesi halihazırda mümkün değildir.